

THE ROLE OF CUPPING THERAPY IN SHOULDER PATHOLOGIES⁹

Yoan Petrov - student

Department of Kinesitherapy,
Faculty of Public Health,
Medical University of Varna, Bulgaria
Phone: +359895513413
E-mail: yoanpetrov789@gmail.com

Ana Ivanova – student

Department of Kinesitherapy,
Faculty of Public Health,
Medical University of Varna, Bulgaria
Phone: +359893979969
E-mail: aniterian@abv.bg

Tsveta Bulatova - student

Department of Kinesitherapy,
Faculty of Public Health,
Medical University of Varna, Bulgaria
Phone: +359898211342
E-mail: tsvetibukhan@gmail.com

Assis. Prof. Valentin Velchev

University Hospital St. Marina – Varna, Bulgaria
Phone: +359896399611
E-mail: vvelchev1984@abv.bg

Abstract: The shoulder joint is the most mobile joint in the musculoskeletal system. The glenohumeral joint is part of the shoulder complex, which includes the clavicle, shoulder blade, shoulder bone, sternum and ribs, as well as the articular ligaments that connect and strengthen them. The large range of motion in the joint and its low congruence compromises its stability, which is a prerequisite for easy vulnerability. Pathological changes in the shoulder joint include instability, dislocations, fractures, contusions, arthropathies, adhesive capsulitis, bursitis, tendinitis. We'll discuss cupping as an alternative method that finds its application in complex treatment. The healing effect of the cupping therapy is due to the hyperaemia and the irritation of the skin receptors. In this way, blood circulation is improved, muscle spasm is reduced, swelling and inflammation of the nerve roots are removed, skin breathing is improved, trophicity is improved, lymphatic drainage is improved. Depending on the type of injury, "dry" or "wet" cupping therapy could be applied.

Keywords: Shoulder pathology, Cupping therapy, Kinesiotherapy.

ВЪВЕДЕНИЕ

Болката в раменната става често е индикация за сериозна патология, на която трябва да се обърне своевременно внимание. Патологичният процес протича бавно и незабележимо. Отначало може да се появят леки болки, предимно вечер, а с течение на времето интензивността им се увеличава. Едни от често срещаните причини за болка в рамото са: възпаления на мускулните сухожилия, бурсити, периартрити, фрактури на костите и др. Като се има предвид, разнообразието от причини, които могат да доведат до патологии в раменната става, трябва своевременно консултация със специалист при появата още на

⁹ The research paper was presented on October 28, 2022, at the Health Promotion Section of the 2022 Online Scientific Conference co-organized by University of Ruse and Union of Scientists - Ruse. Its title in Bulgarian is: „РОЛЯТА НА ВЕДУЗОТЕРАПИЯТА ПРИ РАМЕННИ ПАТОЛОГИИ“.

първият симптом. При липса на своевременна и компетентна терапия, настъпва постепенна деформация на ставата, което води до рязко намаляване на нейната функционалност. Кинезитерапията играе важна роля за решаване на проблемите в раменната патология. За по-голяма ефективност на кинезитерапевтичната програма както и за по-добър ефект и по-бързо лечение на болките в рамото, може да се включи вендузотерапия. Вендузите засилват притока на кръв и лимфа от дълбоко разположените тъкани, с което релаксират мускулните тъкани, при което рамото става по-подвижно. Подобрява се процеса на хранене и съпротивляемостта на тъканите и се отстраняват застойните явления, изхвърлят се токсините и вредните вещества, което води до общо подобряване на функционалността на крайника. Така в областта на рамото където са приложени вендузите се образуват биологично активни вещества, стимулиращи обменните и възстановителни процеси.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Раменната става е най-подвижната става в опорно-двигателния апарат, която извършва движения в трите оси на движение - сагитална, фронтална и трансверзална. Тя има сложна структура и се образува от раменната кост и лопатката. Гленохумералната става е част от раменния комплекс, в който се включват клавикулата, скапулата, хумеруса, стернума и ребрата, както и свързващите ги ставни лигаменти и укрепващите ги мускули. Рамото бързо може да загуби обема си на движение след нараняване или продължителна имобилизация. Патологичните промени в раменната става биват: дегенеративни, нестабилност, луксации, счупвания, натъртвания, артропатии, остеоартрит, адхезивен капсулит, бурсити и тендинити.

Основните оплаквания на пациента с патология на рамото са болка и ограничен обем на движение. В повече от половината от случаите болката се появява постепенно, тъй като заболяването се развива бавно, с изключение на травмата или фрактурата. Болката може да бъде слаба, остра и бързо преминаваща, интензивна, епизодична - например след рязко движение и физическо усилие и се локализира на различни места в ставата. Това може да породи загубата на нейният обем на движение и функционалност. Като се има предвид и разнообразието от причини, които могат да причинят болка в раменната става, когато се появи този симптом, е необходима консултация със специалист с цел диагностициране и изготвяне на план на лечение. Степента на ефективност на терапията зависи пряко от навременността на нейното започване, както на медикаментозното лечение така и на възможно най-рано включване на кинезитерапия в съчетание с вендузи с цел предотвратяване на усложнения в резултат на обездвижването. Всичко това би довело до по-бързо повлияване на цялостния оздравителния процес.

Преди да се премине към кинезитерапия е необходимо да се установи произхода на болката посредством използването на специфични тестове за болка и подвижност на раменната става. Освен прилагането на клинични тестове, анамнеза и огледа на пациента са необходими и някои образни изследвания. В зависимост от оплакванията и предполагаемата находка такива изследвания са: рентген, компютърен томограф, ядрено магнитен резонанс и ехогравска диагностика на засегнатата става. С цел постигането на добри резултати от значение е правилната и навременна диагноза, индивидуалния подход и спазване на дадените препоръки към пациента.

При раменните патологии освен проявата на болка страда подвижността на ставата, променя се обема на движение по посока на ограничение най-често в абдукция, флексия и външна ротация. Затова пациентите съобщават за трудност при повдигане на горния крайник над главата с или без товар или при връщане на ръката назад. В някои случай може да се появи болка при опит за разресване на косата, при въртене на ръката и др. Болката често произхожда от мускулите и прилежащата им фасция, (Levit, 1979).

По време на тестване и преглед се изисква от пациента да извърши няколко активни движения, също така терапевта тества и пасивните движения в областта на рамото и ръката, за да се определи най-болезнената и неудобна позиция на ръката. В допълнение към болката и ограничаването на движението в рамото с напредване на заболяването може да се промени

и конфигурацията на ставата. Някои от най-често срещаните патологични единици в раменната става са:

Артроза - причинява се от хронично износване на хрущяла и костна абразия на ставните повърхности;

Артрит - в резултат на възпаление ставата може да се деформира. Оплакванията са от периодична и интензивна болка, дисфункция, хиперемирана, едематозна и гореща на допир кожа върху и около ставата;

Раменно-скапуларен периартрит - връзките и мускулите около ставата се възпаляват, а самата става остава непокътната. Появява се пареща болка и то внезапно, усилваща се нощно време по време на сън, която през деня изчезва, но подвижността на рамото постепенно намалява. С прогресирането на заболяването мускулатурата хипотрофира;

Засегнат нерв - постоянното напрежение или натиск върху периферен нерв може да доведе до намаляване на мускулната сила в областта на рамото, което да ограничи функционалността. Появилата се неврологична болка се характеризира с голям интензитет и изтощителност;

Бурсит – когато бурсата се възпали, тя набъбва и докато се разширява, притиска околните структури. Причината за това може да бъде механично пренапрежение на ставната;

Остеохондроза - при тази патология болката понякога се спуска към ръката, чувствителността на горния крайник е нарушена - пръстите имат усещане за парестезия, страда целият горен крайник страда;

Миозит – е възпалително заболяване на скелетната мускулатура, като причините за появата му могат да бъдат - травми, инфекции, претоварване на мускулите, паразитоза и др.

За въздействието на вендузотерапията, могат да се разграничат десет различни теории, които могат да намерят приложение в лечението на раменните патологии, а именно:

- Източна теория (теория на петте елемента) - най-древната, според която благодарение на нагряването на вендузата в нея се вкарва енергия чрез един от петте елемента, а именно огън. Така се внесена "Ян" енергия, активира възстановителните процеси;
- Механична теория - благодарение на вакуумът, който отделя кожата от подкожието възпрепятства застойните процеси и подобрява мобилността между тъканите и освобождава подвижността на ставата;
- Циркулаторна теория – подобрената циркулация на кръв на мястото на поставяне на вендузата води до предоставяне на по-голямо количество кислород и хранителни вещества в засегнатия участък, което подпомага регенерацията и спомага за по-лесното отделяне на отпадните продукти.
- Физиологична теория - при различни патологични състояния в раменната става се образуват токсини с изключително неблагоприятно влияние, които чрез процеса на физична детоксикация се изтеглят посредством вендузата и процесите, свързани с тях се прекратяват;
- Електрохимична теория - променя се електрическият потенциал на клетъчните мембрани поради болестни процеси и по този начин се променя тяхната пропускливост, което затруднява обменните процеси на клетъчно ниво и забавя възстановяването;
- Електрическа теория - променя се йонното равновесие и като следствие от това се променя проводимостта в тъканите;
- Рефлексогенна теория - действа рефлекторно на раменния комплекс като с възбуждането на патологичното огнище в областта на *mm rhomboidei* и биологично активните точки на меридиана на тънко черво, дебело черво и бял дроб вендузата въздейства по обратния път на рамото;
- Теория на патофакторите - абстрактно виждане, според което чрез вендузата се изтеглят патологичните вибрации от студ, вятър и влага;
- Хормонална теория - След разпад на някои клетки се отделят некрохормони, които от своя страна имат мощно стимулиращо действие в разработването на антитела към патогените за организма;

Има няколко основни метода за поставяне на вендузи:

- Фиксиране на вендузите в определени области - вендузите се движат по хода на меридианите, а след това се поставят в болезнените-тригерни точки и се оставят за няколко минути. В областите, в които има патологични изменения, вендузата може да престои по-дълго време, докато в здрави участъци пада почти веднага.
- Плъзгане/масаж с вендуза - метод, чрез който първоначално зоната на рамото или друга болезнена част от тялото се намазва с билково масло, след което се прилагат плъзгащи масажни движения с вендузата.
- Поставяне на голям брой малки по размер вендузи и бързото им преместване от зона на зона - този метод се използва за заболявания на гръбначния стълб и се характеризира с позициониране на вендузите по самия гръбнак.
- Съчетано използване на вендузите с други методи – вендузотерапията може да бъде съчетана с кинезитерапия, с иглотерапия, мануална терапия, с билкотерапия, с кристалолечение и др.

Лечението с вендузи възниква 300-400 сл. Хр., и е метод в алтернативната медицина, който се е използвал предимно в Египет, Гърция и източната част на Азия. С времето придобива популярност и в Китай. През последните десетилетия този метод става все по-търсен и в Европа, (Karincheva, 2018).

При първите опити за вендузотерапия били използвани рога от животни, като те се поставяли върху кожата с по-големия си отвор, а от по-малкия въздухът се изсмуквал, след което се запушвал, (Stoianov, 2018).

В днешни дни се използват вендузи изработени от стъкло, бамбук, керамика, пластмаса и силикон, които се прикрепят към тялото чрез вакуум. Вендузите са чашки с различни размери, които под влиянието на механичен или топлинен натиск, засмукват кожата на мястото, където са поставени, като по този начин предизвикват приток на кръв към него, (Ivanova, 2022).

Най-често се поставят на гърба, на корема, по раменете или бедрата. Също така се използват и върху шията и краката. Според източната медицина, вендузотерапията е и метод за отпушване на блокираните меридиани в организма, откъдето минава енергийния поток, (Chirali, 2014). Лечебното действие на вендузите се дължи на възникващата под въздействието на вакуума хиперемия и дразненето на кожните рецептори, (Subev, 2015).

Повишава се кръвообращението на повърхността на кожата върху биологично-активните точки, намалява се спазмът на мускулите, премахва се отокът и възпалението на нервните коренчета, подобрява се кожното дишане, вследствие на което намалява болката и се ускорява процеса на възстановяването. Ако циркулацията на кръвта е в норма тогава имаме розова следа върху кожата. Бледоморавата следа ни подсказва, че имаме умерен застой на кръв, а наситено червеното до лилаво означава, че имаме засилен застой на кръв. Когато в организма се задържа вода се образуват мехури след поставяне на вендузите, (Dimitrov, 2020). Основно предимство на вендузотерапията като холистичен метод на лечение, е почти пълната липса на странични ефекти, (Taromanova, 2018).

Въпреки, че неконвенционалната медицина не е напълно призната в България, тя постепенно придобива все по-голяма популярност и повече специалисти започват да я прилагат успешно и у нас, (Vankova, 2018).

Според редица автори, вендузотерапията „подтиква тялото към самолечение“ и подсилва периферната нервна система. Според техниката на изпълнение биват статична и механична, суха или мокра (с кръвопускане). Според начина, по който се осъществява вакуума - чрез палене, чрез ръчна или електрическа помпа и според това с какво може да бъде комбинирано лечението с вендузи се разделят на комбинирани с билки, игли, мокса или с магнити.

В основата на вендузотерапията лежи рефлекторният метод, основан на дразнене на кожните рецептори от създадения във вендузата вакуум, хиперемия и активиране на активните точки. Подобрява се периферната циркулация на кръвта и лимфата. В областта на

въздействие се образуват биологично активни вещества, стимулиращи обменните и възстановителни процеси, (Nikolova, 2017). Вендузите всъщност тренират съдовете, които започват активно да се разширяват под влияние на промените в налягането, повишава се еластичността и гъвкавостта им, задействат се и най-дребните капиляри, които до този момент са бездействали. Вендузите са особено добропрофилактично и лечебно средство.

Показания

При болки в рамото, ставни заболявания, възпалителни процеси в дихателна система, междуребрена невралгия, радикулити, миозити, наистинки и др.

Относителни противопоказания

Бременност, варикоза, заболявания на кръвта, тумори, гъбични поражения на кожата.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Поради повтарящият се характер и хронифициране на раменните патологии, а именно болката, ограничеността в обема на движение и възпалителните процеси, вендузотерапията е подходящ паралелен метод на лечение с благоприятно повлияване на точно тези симптоми, (Yaneva, 2007). Действието на вендузите е както механично така и рефлекторно, ефектът им е локален, бърз и траен, при което прилагайки ги в началото на кинезитерапевтичната програма, възстановителния процес при болковата симптоматика в рамото може да се лимитира. От казаното до тук прилагането на кинезитерапия със всичките и методи и средства съчетано с вендузи при болезнено рамо дава изключително добри резултати. Съчетанието на вендузите с кинезитерапията при раменни патологии дава добри резултати, тъй като оздравителния процес е по-ускорен, а удовлетвореността на пациента и кинезитерапевта са показателни за това.

REFERENCES

- Chirali Z. (2014). Traditional Chinese Medicine Cupping Therapy. Churchill Livingstone.
- Fisher P.A. Ward. (1994). Medicine in Europe. Complementary medicine in Europe, *BMJ*, 309:107-111.
- Dimitrov N. Staykova Y, Pirovski N. (2020). Guide to Traditional Chinese medicine and other holistic methods. Ed. "Contrast". Stara Zagora.
- Ivanova E.K. (2022). Non-Conventional Methods for Beneficial Impact on Human Health and Training of Healthcare Professionals [dissertation]. *Medical University of Varna*;. [In Bulgarian]
- Kapincheva I, Vankova D. (2018). The European concept of "complementary and alternative medicine" - history, essence and place in society healthcare. *Social Medicine*, (2):18-22.
- Levit K. (1979). The needle effect in the relief of myofascial pain. *Pain*. 6 (1): 83-90.
- Nikolova D, Ivanova E, Mancheva P. (2017). Eastern healing systems - therapeutic aspects and their application to form a healthy way of life. *Varna Medical Forum*, 6(2):242-244.
- Stoianov, S. Petrov, V. Paskaleva, R. (2018). The treatment massage - the ancient religion of the people. *Science & Technologies*, 8(1): 123-130.
- Subev, Y. Atanasova, A. Nedev, N. (2015). Cupping therapy as an alternative method in the complex rehabilitation of a patient with cervical osteochondrosis (presentation of a case). *Varna Medical Forum*, 4(3), 146- 149.
- Tarpomanova Ts. (2018). Awareness, attitude and readiness of Bulgarians for using the methods of eastern medicine, *Social Medicine*, (4):51-54.
- Vankova, D., (2018). SWOT Analysis of Eastern Medicine Developments in Bulgaria, *Scripta Scientifica Salutis Publicae*, 4, 34-41.
- Yaneva-Balabanska I. (2007). Aspects of unconventional medicine. *Social Medicine*, (1):14-18.